

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administraținea tipografică arhidieceană Sibiu, strada Măcelariilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelariilor Nr. 43.
Epistole nefranțese se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sibiu 8 Martie.

Când unii judecă la moarte în loc de a i se da cinci zile de viață până la execuție, — care ameliorază-se soarta, dacă i se mai dau și alte cinci zile, ca să se facă zece zile?

Cetim că dl ministru Trefort, proiectul de lege pentru scoalele medie, luat dela comisiune s'el mai „studieze”, l'a întors comisiunei cu „ameliorațiuni.” Intre aceste cea mai considerabilă, este conform cărei candidaților nemaghiari de profesură li se lasă un timp de zece în loc de cincini, în care își pot face esamenela de cualificațiune și într'altă limbă, va se dăca, nu în cea maghiară. Cu alte cuvinte prolungire de termin, dar un lasare sau restituire în drept.

Din aceasta se poate vedea că de „pătrunși” sînt domni cari ne guvernează de simțul constituționalismului și căt de îngrăbă „satisfac” ori cărei cereri ce se ivesce din partea cetățenilor, mai ales dacă cetățenii nu sînt maghiari.

Cine au cetit cu luare aminte reprezentațiunile românești și săsesci, trebuie să se mire de grăbnicia dlui ministru cu care a „studiat” și „în-dreptat” sau „ameliorat” proiectul. A trăi cu cincini ani mai mult decât a voit la început ministrul se mai trăim, ca nemaghiari, tot e mare grație sub cerul roșu-alb-verde.

De altmăntea ce ne mirăm noi de asemenea lucruri când ele sînt atât de obicinuite? Ar fi trebuit se ne mirăm când s'ar fi întemplat contrariul, adică când dl. ministru ar fi fînt seamă de reprezentațiunile confesiunilor nemaghiare și ar fi căutat un mod prin care să le mulcomească definitiv.

Soarta proiectului, nu ne mai îndom, este hotărâtă. Comisiunea, cu care s'a și luat proiectul la dezbateri conține prea puține elemente, care sînt inclinate a considera pretensiunile deuse în diversele reprezentațiuni. Dela

comisiune va trece în casa deputaților și ce soarte îl așteaptă acolo e-arăși n'avem să ne facem multe și mari iluziuni, căci scim de ce majoritate credincioasă dispune guvernul.

Am fi ajuns dară, mai îngrăbă de cum ne închipuiam, acolo unde în nrul 25 al nostru, la acest loc, presupunem că vom ajunge și așa trebuie să ne cugetăm fără multă întârziere la lupte nouă cu care sîntem datori existenței noastre.

Este trist, foarte trist, când în patria, carea ar fi datoare să se îngregească de toate înlesnirile, prin care fiii ei să se poată desvolta intelectual, vine totmai guvernul cu proiecte provocătoare de neliniștiri și nedumeriri și în privința aceasta.

Înse dacă sîntem așa de nenorociți, încât ni se face silă a ne lupta în modul acesta nefiresc pentru cultura intelectuală, se primim lupta, armele nile dă legislațiunea statului în mână și nu ni se poate pe dreptate face imputare de neloyalitate, dacă ne vom folosi de ele.

Energie dar, în loc de desperare, și pentru a ne împlini cel puțin datoria. Călea care ne stă încă deschisă o scim cu toții.

Revista politică.

Sibiu, în 8 Martie

Din diarele unguresci aflăm că are să vină pe tapet o cestiune ardețoare, cestiunea fii mană. În Budapesta se provoacă oamienii la lege, conform cărei cetatea marină și portul Fiume aparține Ungariei, până când Croații prind cetatea și ținutul ei nemijlocit pentru Croația.

„Hon” doresc deslegarea acestei cestiuni, nu crede însă în posibilitatea unei înțelegeri cu Croații.

Scirea despre mobilizarea Muntenegrenilor fu desmiuțită de oficioasele noastre. Ea reappare însă de nou în formă de corespondențe private dela Cattaro, în care se spune

În ziua dela 14 Septembrie trecut, între 5 și 6 oare după amăzi, Ioan Dimitrescu, aflându-se la Otetul de Europa din Giurgiu, unde și luă de obicei cafeaua, se simte apucat deodată de nise colice violente și de o necesitate irresistibilă de vîrsătură. Galben la față, șovăind pe picioare, el se scosolă dela masa unde ședea și pornește presă crasă. Pe drum însă amețelă e atât de puternică încât e nevoit să se rădime de nesece uluci în stradă unde varsă de mai multe ori. Cu chin, cu vai ajunge în fine la locuința lui, și imediat se aședă în pat, căci suferințele deveniseră cumplite.

Toată noaptea nenorocitul grefier, ca să și alimeze durerile, bea ceaiuri de leuștean, de cimbru și alte doctorii de casă, fără să poată stinge setea grozavă cel consumată. Spre ziua, vînd că căreii dela stomach se îmulțesc simțind, că puterile l' părăsesc cu desăvîșire, el trimite după doctorul Aldescu. Omul științei vine îndată, inspectează pe bolnav, declară, că nu e nici un pericol și prescrie chin în și câte-va calmante.

că la toată întemplarea Muntenegru se îngrigese de cuantități mari de victualii și că se pregătese a trimite oameni înarmați la graniță pentru a întări cordoanele despre Crivoscia și Erșegovina. Se mai vorbira și de nise reclame din partea Muntenegruilor pentru niscari boambe cari au cădūt și crepat pe teritoriul muntenegrean.

Se susține că contele Hoyos, trimisul Austro-Ungariei din Bucuresci, va fi denumit șef de secțiune în ministerul de esterne în locul conțelui Wolkenstein, care este denumit ambasador la Petersburg.

Dar dacă din partea aceasta încă nu ar fi materie destulă pentru vreo temere de apropiate complicațiuni, altă scire a apărut, care poate da nasece unui conflict serios. Se dăca că Turcia ar fi gata a cede Austro-Ungariei Bosnia și Erșegovina cu totul numai Austro-Ungaria săi stea apoi într'ajutoriu la ocuparea pasurilor din munții Balcanilor. Dacă Austro-Ungaria va consimți cu propunerea Porții și aceasta s'ar încerca a ocupa pasurile balcanice, Rusia ar privi măsura aceasta turcescă de *casus belli* și resboial ar fi inevitabil.

Dela Belgrad se scire că în ședința dela 5/17 Martie 51 deputați ai Scupștinei au declarat că părăsesc Scupștina resignând dela mandatul lor. După ce s'a depărtat cei 51 deputați, un dăputat socialist a cerut disolverea scupștinei, fiindcă numai este capabilă de concluse. Vice - presidentul a propus să fie imputernicit presidentul scupștinei a declara pe cei ce au părăsit sala lipsiți de mandat și a escire alegeri noue pentru cercurile vacante. După aceasta alți șese deputați liberali au declarat că și ei renunță la mandat. Alegeri nouă au a se escire dară pentru 57 locuri vacante și scupștina până una altă are se între în vacanțe. — Causa acestei manopere este, că guvernul sêrbesc n'a respuns la întrebările puse încă Mercuri de opozițiune, cum stau lucrurile cu ataceara financiară

Bontoux. Se presupune că în afacerea resignării la mandate este amestecat Risticic exministrul president. Lu-mea caută cu neastemper la campania cea nouă electorală, în care se va trata, mijlocit de asistența guvernului actual sêrbesc.

Presă germană este din și în și mai ostilă Rusia.

În Franția a început de câteva zile un vîntuleț politic, care se pare a fi îndreptat în contra ministeriului păcii Freycinet. Gambettistii încep a descoperi scăderile acestui ministeriu, ceea ce însmnează că pregătese calea unui cabinet de acțiune.

Dela Caransebeș.

Cu posta de astăzi am primit următoarele:

Gratulațiuni la bravura regimintelui caransebeșean Nr. 43 și respunsul colonelului acestui regiment aproape exclusiv român.

Herrn Oberst Kraft. Ritsano.

„Freudeerfüllt stimme auch ich in dem tausendfachen Rufe der Krassó-Sörényer Bevölkerung: Ein herzliches Hoch unserm braven Hausregimente, und dem erprobten Commandanten und Officieren desselben. Gottes Segen walle auf seine künftigen Thaten und Unternehmungen, dessen Allmacht beschirme und beschütze es. Auf ein baldiges freudiges Wiedersehen. P. o. p. a. s. u., Caransebischer Bischof.“

Respunsul:

„Hochwürdigsten Bischof Popasu, Caransebesch. Crkvice 17 März 1882. „Im Feldlager bei Crkvice Han und umliegenden mächtigen Bergen wurde heute vom Offiziers-Corps und dem gesamten Regimente ein dreimaliges, donnerndes Hoch dem hochverehrten, geistlichen Fürsten für die innige Theilnahme an unsern Erlebnissen, ausgebracht mit dem Wunsche: der

tului însuși declară ori cui voiesce să l' asculte, că moartea nu e naturală și că asasinul este cumnatăsa chiar.

Procurorul local, deceptat de aceste șgomote, începe îndată investigațiunile, adună oamenii științei și procede la autopsia cadavrului. Analiza chimică constată atunci în intestinele mortului o enormă cantitate de acid arsenic. Îndoială ne mai putend exista în privința felului morței, reprezentantul legii își începe înstructiunea, și eată rezultatul cercetărilor sale:

În ziua de 14 Septembrie — serbătoreara Crucii — Dimitrescu îșiese soției sale să gătească „de post”. Leanca servitoreara casei întrebată de magistra, declară, că vîdeuse pe cocoana s'ar intrând în pivniță cu un castron de fasole, din care apoi mănca case mortul.

Vînd că stăpăna s'a nu se atinge de bucate, Leanca o întrebase: Ce, d-ta nu mănânci? Am găsit un găndac în fasole, și îmi e scărba, respunse acusată. Îndată după aceea li reco-

FOIȚA.

Crima din Giurgiu.

Mercuri în 3 ale lunii acesteia s'a pertractat la curtea cu jurați din Bucuresci una din cestiunile cele mai înforătoare. Intreaga opiniune publică din România se alarmase de cazul ce avea se vină înaintea acestui for judecătoresc și toți așteptau cu nerăbdare să vadă ce se va hotărî. Grozavă este sentența ce se pronunță, dar crima pedepsită este revoltătoare chiar și pentru omul cel mai indiferent. Urmarile unei cresceri neîngrijite și ale unei vieți desfrenate se ridică până la cel din urmă grad ce și l' poate cine-va închipui. Eată cum espune „Dreptul” faptul din cestiune la a căru ceteri ori ce pept simțitor trebuie să se cutremure.

„Allgütige beschütze und erhalte zum
allgemeinen Wohle lange den hoch-
würdigsten edlen Herrn.
Für das 43-ste Linien
Infanterie-Regiment.
Kraft Oberst.“

Rumänesc:

Domnului colonel Kraft. Risano.

Emoționat de bucuria me alătur
și eu la urările miilor de locuitori din
comitatul Caraș-Severin: Un cordial
„se trăiască“ bravului nostru regi-
ment teritorial, comandanțelui și ofi-
cierilor probați ai aceluiași. Binecu-
vântarea lui Dumnezeu planeze asupra
faptelor și întreprinderilor viitoare ale
regimentului, atotputernicia sa scutească-l și protejează-l. La vederea vo-
ioasă cât mai curând. Popasu, epi-
scopul Caransebeșului.

Responsul:

Preșanțitului Episcop Popasu în
Caransebeș. Crkvice 17 Martie 1882.
În tabera castrena la Crkvice Han
și între munții cei grandioși din pre-
giur a urat corpul ofițierilor și în-
tregul regiment un „se trăiască“ în-
treit resunătoriu prea venerabilului
principe bisericesc pentru cordiala
simpatia la întâmplămintele noastre
pofind: Preabunul Dumnezeu se Vă
protează și susțină încă mulți ani
pentru binele comun.

În numele reg. de infanterie Nr. 43.

Kraft m. p.,
colonel.

Tractatul Germaniei cu Turcia.

Sub titlul acesta „Poporul“ din
București comunique unele lucruri,
cari merită a lua notiță de ele, în
timpul probabilităților.

Estă ce țice „Poporul“:

„Capul misiunii germane, care a
mers la Constantinopol, sub pre-
textul că duce Sultanelui ordinul prusian
în schimbul înaltului ordin ce
Sultauul i-a conferit Împăratului Wil-
helm; principele de Radziwil cu suita
sa, a fost în București de alaltăieri
seara până aghi dimineață, când a por-
nit cu trenul spre Verciorova, spre
a se întoarce la Berlin.

Întrecerea sa prin București ni se
asigură că a fost cu intențiune. În-
altul misionar a avut însarcinare și pe
lungă vreme la Carul din partea stă-
pânului situațiilor.

Să susține că prin mijlocul mi-
sionarilor dela Constantinopol, la Ber-
lin și dela Berlin la Constantinopol,
s'a stabilit înțelegerea definitivă ce se
proiectează numai prin ambasadorii or-
dinari ai Germaniei și Turciei în pre-
vederea complicațiilor viitoare.

Astfel Turcia intră în alianță ofen-
sivă și defensivă cu Austro-Germania,
în contra Rusiei, Franței și aliatelor lor.

Noi și cu Sârbii sântem destinați a servi
drept sateliți ai acestor trei puteri
aliate.

Principele Radziwil a avut a comu-
nica aici procedura hotărâtă defi-
nitiv la Constantinopol și punctele
principali din tractatul de alianță care
s'a schimbat între Germania și Turcia.

Comunicarea s'a făcut în secret
numai regelui Carol; dar obiectul
ei aflat dela Constantinopol ne a fost
împărtășit și nouă.

Deci, afle lectorii jurnalului „Po-
porul“ că conflictul nu se mai as-
teaptă a fi provocat de către Rusia
dela dreptul, sau prin uneltele ei; ci-l
va provoca chiar Turcia, mergând să
ocupe Balcanii după dreptul ce i-re-
cunoaște tractatul din Berlin în oare-
cari casuri.

Ocuparea Balcanilor însemnează veni-
rea în contact direct a Turcilor cu Rușii,
câci este sigur că trupele turcesci, ușor
resboite și numeroase, au se măture gu-
vernul actual Bulgar și se dispună
chiar din nou de această țeară; și apoi e
și mai sigur că, odată nimecătă plâpând
fiică a victoriilor rusești din 1878—
1879, vor fi primite aceste trupe tur-
cesci și-și dea mâna cu trupele Ro-
mâne spre a combate împreună pe
Ruși.

Turcia pe dealtă parte și a luat
misiunea de a încurajă și reprimind
din nou rescoala arabă contra Fran-
ciei, ocupând și Tripolis.

Statul Român este chemat a
combate ca doritor de neutralitate.

Se va țice Rușilor, când se vor
pune în mișcare spre a merge prin
România contra Turcilor revrățitori:
„Noi nu vom decât linișce; vom
sta dar neutri. Deci câtați-ve alt loc
de trecere, de oare ce pe aici nu pu-
teți trece de cât preste noi.“

Și fiindcă Rușii n'au să remănă
cu gura căscată la acest discurs, ci
a să cante a mătura și ei locul di-
naintele, estă un pretext pentru An-
stria spre a alerga în ajutorul Ro-
mânilor, sau mai bine a Neutralității.
De aci ar să nască conflictul și să
decidă armele.

Ni s'ar putea spune ce va folosi
Statul acesta pus ast-fel în conflict cu
o putere orthodoxă și unit cu papis-
tării, cari, drept arvună de simțiminte
bine-voitoare pentru noi, caută să ne
iea ceea ce avem mai bun și mai folo-
sitor comericiului nostru, Dunărea?

Noi credem că Românii, luând
act de aceste desveluiri ce ne grăbim
a le face la timp, vor lucra ast-fel
ca sângele fraților noștri să nu se
mai verse și de astă dată „pentru
Regele Prusiei“ și pentru tirana
seculară a României, Austro-Ungaria.“

„Poporul“ uită un lucru, ca cuvî-
toșii noștri frați orthodoxi pe lângă

toată ortodoxia lor au luat o Basa-
rabie pentru că Românii leau ajutoră a
bate pe Turci în Bulgaria și cea mare
Basarabie o țin pentru că au luat-o.
Dar ce țicem că o țin! — o rusifică.

Din tomul III al memoriilor lui Kossuth.

Quinquis patriam carosque
penates quater, ense petat.

I.

Atunci și acum.

În zilele trecute a eșit de sub
tipariu și al treilea tom din memo-
riile lui Kossuth. Acest tom cuprinde
cea din urmă fașă a activității emi-
grațiunii ungurești, epoca speranțelor
și amăgirilor. Kossuth ne istorisește,
cum planurile emigranților maghiari
se nimeșce unul după altul. În Lon-
don se intentează capului emigrați-
unii, adică lui Kossuth, proces pentru
notele de bancă, acestea se confiscă,
ear de altă parte constelațiunea cea
nouă politică zădărnicește planul de
resboiu combinat cu Italia și cu prin-
cipatele dela Dunăre, Serbia și Româ-
nia. În Ungaria spiritele intră într'o
fașă nouă prin diploma din Octom-
tovre.

De astădată reproducem din par-
tea ce se ocupă cu consecunțele diplo-
mei din Octomvrie:

Pre când noi, țice Kossuth, pre-
gătiam aici în strălănităte ajutorul, ra-
dănil și mijloacele, pentru ca să pu-
tem prinde armele cu perspectiva suc-
cesului în interesul patriei: Împăratul
Francisc Iosif emise acasă în patrie di-
ploma din 20 Octomvrie „pe basa sanc-
țiunii pragmatice și din plenitudine
potestății sale“, și comandantul țerei
di Benedek aduse aceasta la cunoșcin-
ță cu declarațiunea că „dorințele
țerei sânt împlinite, restaurarea con-
stituțiilor legale și constituționale ale
țerei sânt ordinate.“

Într'o țeară sânt oameni de multe
feliiuri. Au putut fi și ai și fost oa-
meni de acia, cari erau gata să ac-
cepteze și carta octroata din plenu-
dinea de potestate, cu toate că nu
erau așa mulți la număr, ca acia
cari acum nu cutează să facă nici o
oposițiune, deși critică tot ce se vo-
iesece la „prea înaltele“ locuri —
nu cutează să opune nici la cucerirea
Bosniei — nu cutează a „insista“ la
nimic, cu toate că au jurat, că nu se
vor abate dela ceea ce s'a hotăr-
it la prealtnalul loc, nu insistă nici
la banca națională! Aceasta se esplică
prin împreguiurarea, că așa numita vi-
ață constituțională din Ungaria nu
află nici o garanție în instituțiuni;
unica garanție e voința personală, care
cu o nefermuriță putere dispune după
voie și plac de o armată smulșă pe

deplin din legămintele civile și nu-
mită „comună“, cu toate că nu e
comună ci armată curat imperială
(armata mea!). Acela care are în
mânie sale o astfel de putere, a că-
rei ascultare necondiționată e asig-
urată prin construcțiunea sa, e stăpân
nemărginit al situațiunii. Ear forma-
litatea constituțională își are pen-
tru mulți „comoditate“ sa; acestia
se înfioară la ideea, că această co-
moditate li se poate turbura, dacă
ei — ori voesc căi de sus ori ba —
vor cere dela voința poporului un
pond decizător; deci ei conced. Ei
seamănă cu acel serman dobitoc din
fabulă, care dus fiind la banca de
tăiere se mângăie țicânduși: „Cel
mai cu miute îngăduș“. O astfel
de stare constituțională negarantată
e absolutismul cel mai comod, cum
a scris ingeniosul Cormenin în epi-
stola sa fictivă adresată în nu-
mele Regelui francez Ludovic XVIII
cătră Regele din Spania. Ei nu cutează
a refusa banii și militarii preținși
pentru „armata mea“. Și cum se și
cuteze, când li se trăscesc în urechi
puternicul argument al „siguranței
statului“? Aceasta e de ajuns po-
testății, căci prin acest mijloc dom-
nia politica de cabinet în sfera tur-
nurilor funcțiunilor de stat mai înalte
e asigurată; în talmeș-balmeșul afa-
cerilor casnice li se permite a se des-
făta la așa numita autonomie. Și pen-
tru ce nu? *Practor minima non curat*:
să se realizeze numai aceea ce este „o
recerită a unității imperiale care e
mai presus de ori ce lucru“ și să se
realizeze aceea ce diploma din 20 Oc-
tomvrie exprima în modul următor:
„în urma concentrării potestăților de
stat, devenită făptă în toate țerile
continentului european (adecă în Ru-
sia, Franția, și Prusia, dar nu și în
Anglia constituțională), s'a aretat și
în patria noastră necesitatea (??) con-
centrării tuturor problemelor de stat!
Acesta concentrare a potestăților și
funcțiunilor înalte de stat intră'de-
veră s'a realizat ca „pedeapsă pentru Un-
garia și ca exemplu de intimidare pen-
tru alții“ nu prin pactul dela 1867, ci
prin vênțarea independenței Ungariei.
Deosebirea între pactul dualistic și
între diploma din Octomvrie este nu-
mai aceea, că reversurile și coadele
fracului au primit altă croiură, dar
„fracul“ a ramas tot același.

Și efectul permisei bucurii la tal-
meș-balmeșul afațerilor casnice asupra
spiritului comun se aseamănă cu efectul
opiului asupra omului: el este adormi-
tat. În anul 1860 lucrul nu sta astfel.
Atunci parola națiunii deștepte era:
„frângere, dar nu supunere;“ acum
parola celor adormițiți e: „Ne supu-
nem la poruncă.“ Și de acestia sânt
mulți și ei cu plecaciunile lor compun

mândă se arunce negreșit ce mai ro-
măsesse în farfuria.

De altă parte, aceași servitoare
declară, că a dona și chiar, între
oarele 4—5 de dimineață, deșteptată
din somn, ca se pună o oală la foc,
ar fi văcut pe deasupra apei, care nu
locepușe încă se cloceotăscă, un fel de
praf galben, asupra cărăia atrasese
atențiunea lui George Dimitrescu, fra-
tele stăpânului ei.

Diferite alte indice de felul ace-
sta, unite cu afirmațiunile categorice
ale acestei femei și ale lui Dimitrescu,
deciseră pe parquet se ordone are-
starea culpabilii.

Lucru straniu, relevat de instru-
cțiunii și care constituie o trăsură ca-
racteristică de moravuri: abia nenoc-
rocitului greșit își dase sufletul și ne-
vasta recomandă servitoarei se dere-
tece mai iute, fiind că an se pornească
invitații“.

Dacă trecem la moralitatea acu-
satei, ea era deplorabilă. Toți mar-
torii ascultați furt după unanimi a recu-

noase că această femeie era o adevă-
rată Mesalină a Giurgiului.

Câți aveau nădrăgi
Toți îi erau dragi...

Însuși medicul casei a afirmat că
pe când Dimitrescu trăgea se moară,
ea cocheta, glumiea și ridea „Am fost
suprins de aceasta atitudine“ a adau-
gat el. Actul de acușițiune aruncă un
vel de pudoare asupra nenumăratelor
ei aventuri amoroase.

Cea de a doua crimă de care
acusata va avea se respundă înaintea
juraților este relativă la omorul fiicei
sale chiar.

Îndată după moartea lui Dimi-
trescu, Giurgiuvenii au început se o
acuse și despre moartea copilei sale
Elisa, în vârstă de 7 ani, dispărută
în 1880, în aceeași anomalie împregui-
rări ca tatal seu. Parquetul a pro-
cedat la eșumafțiunea cadavrului, pe
care l a găsit intact, de și era îngro-
pat de mai bine de un an, — lucru
straniu! — viermii erau morți și pe-

trificați. Aici asemenea s'au găsit urme
de arsenic.

Se pare aceasta copilă de o inteli-
gență precocă, făcea delicul tatălului ei.
Afectiunea lui fiind împărtășită de
fia s'a aceasta i relata regulat toate
demersurile mamei sale. Ca să se des-
băreze de acest pазnic mai încomod
mai vigilant decât cerberul antic,
instrucțiunea acasă pe mama culpa-
bilă că ar fi întrebuințat aceleași
mijloace ca în privința barbatului ei.
Copila a fost apucată pe neaștepta-
te de versături și de dureri la
stomach, cari în două zile au bigăto
în pământ. Medicul au declarat și atunci
unul că maladiă a fost o meningită,
altul că copila a murit de scarla-
tina...

Relativ la aceasta moarte grab-
nică, Alecsandrina Dimitrescu a arun-
cat o acușițiune teribilă: a ca susți-
țint, că barbatul seu ar fi atentat
la pudoarea fei sale, pe care a ve-
dător murlind fără se verse vre-o la-
crimă... Remuscarea consciinței l'ar
fi adus apoi la morment.

O astfel de destine având și se

se ea la desbatere era natural, că sala
tribunalului să fie îndesuită cu felii
de felii de oameni din toate clasele
societății. D. Cir Econom ocupa sca-
nului presidial car' dl. I. Dondrino,
procuror general, ocupa fotoliul mi-
nisteriului public. Apărătorii sânt d-ni
G. Cantili, A. Vlădescu, C. Arion, Pa-
ladi și Teodorean. Juriul se compune
din 11 membri ordinari și 2 suplenți.
Acusata se introduce. Ea are — după
cum descrie „Bin. Publ.“ — o statură
de mijloc; e slabă și în înfățișarea
ei se simte ceva pasionată și decisa.
Nasul lung și întors foarte puțin în
sus. Buzele groase potrivit și rumene
— voluptoase. Barbia scoasă înainte,
făcând cu buza inferioară un semi-
cerc de nezăprețuit în nuri unei fe-
mei. Nările puțin inflăte, se ridică din
când în când, ca un semn nețăgăduit
al unor mișcări interne. Ochi negri
și uși de lacrimi — sincere poate. Pe-
lăția feței pieșată, dar rumenă. Ape-
rătorii caută se amâne pertractarea,
dar nu isbutesc. Se ceteșce punerea
în acusare și raportul de acusare. În
timpul ceteșcei acusata păstrează o po-

din Ungaria rugul, pe care prima tempestate va arde vulturul austriac.

Gugulirile Mariei Terseii au mult decât naționalitățile ungurești mai mult decât volnicile lui Josif II. Așa i merge Ungurului și cu constituționalismul. Volnicile dela 1849—1860 l'au desceptat; constituționalismul din 1867 l'au adormit. Se va mai trezi oare?

De aci vine, că numărul acelor, cari erau apelați a primi diploma din Octomvrie era foarte mic, atât de mic încât Francisc Deak, care ales fiind deputat în Martie următoriu declarase în mod precis, că „independența țerei nu trebuie jertfită cu nici un preț, căci aceasta ar fi o sinucidere națională” și în memorabila sa propunere dela 13 Martie luă ca punct de mănecare acel adevăr necontestabil, că „autonomia și independența legală a țerei e condițiunea fundamentală a existenței naționale,” încât Francisc Deak, dic, a calificat diploma din Octomvrie asupra acestei autonomii și independente dând expresiune simțului publical națiunii prin următoarele cuvinte de aur: „creдем necesar a declara serbătorose că noi (reprezenții națiunii ungare) nu putem jertfi autonomia constituțională și independența legală garantată prin tractate fundamentale de stat, prin legi, diplome inaugurale și jurăminte de încoronare pentru nici o considerațiune sau alte interese, și noi ținem la aceasta ca la o condițiune fundamentală a existenței noastre naționale.” deci pe Deak nu l'a costat în anul 1865 decât un discurs improvisat pentru a vântura mica partidă veche conservativă numită austro-ungară, care cocheta cu diploma din Octomvrie.

Cine ar fi crezut, că diploma din Octomvrie se va dovedi a fi un ot atât de miraculos, din care e cunoscut, de ce paseri e încălțit) incubățiunea de opt ani a cloeit dualismul din anul 1867.

Dar și numele acesta e numai o ficțiune.

II Scopul concesiunilor din Octomvrie.

Dar motivul nascerii diplomelor din Octomvrie se ține cu totul de altă ordine de idei.

Împăratul Austriei a emis diploma la 20 Octomvrie și la 21 a călătorit la Varșovia pentru a încerca restaurarea „sănatei” alianțe austro-pruso-ruse și a suprima spiritul revoluționar.

Diploma din Octomvrie a stat într-un necs causal cu călătoria la Varșovia.

Acasta însemna toată revoluțiunea, înainte de toate reboiul Italiei reinviată!

șiține umilită. Pare-că se gândește adenc. După un scurt repaus se face interogatoriul acusatelor și al martilor, apoi procurorul și desășura acușățiunea care este sdrobitoare. Dintre apărători vorbesc d-nii Vlădescu și Cantili. După 15 oare de desbatere juriul se retrage.

Deliberațiunile durează preste un ceas și în urma lor jurații atestază, ca Alecsandrina Dimitrescu și-a omorât atât soțul, cât și copilul. Curtea condamnă pe acustata la cinci ani silnică pe viață; la 1350 lei cheltuieli făcute cu procesul și la 5,000 lei despăgubire soacrei sale. Grozavă sentență, dar fapta și mai grozavă! Condannata înfră. I se da odicolon; este condusa într-o odă deosebită și publicul se retrage sub impresiune de tot dureroasă. Fie, ca se nu se mai dea ocașuna a raporta nici când cetitorilor sei lucruri așa de înfiorătoare!

„G. Tr.”

Diploma era se fie o mreje pentru Ungaria ce fierbe, că se remână în linisice și se nu dea mâna cu Italia, când aceasta ar fi atacată din partea Austriei, ear întrederea dela Varșovia era calculată pe intervențiune la casul când Ungaria nu s'ar prinde în mreje. La un asemenea cas Rusia avea să ocupe Ungaria, Prussia Bohemia, Bavaria, care totdeauna s'a aretat accesibila pentru sânta alianță, Tirolul, ca Austria să se poată arunca cu toată poterea sa asupra Italiei, care se afla în dureri de nasceri, și care avea în Neapolea mai mult un isvor de slăbiciune decât de putere. Ce e drept regele era închis în Gaeta, dar dinșul se ținea tare acolo; nu era o problemă ușoară a lua Gaeta și a șili pe Regele din Neapolea la o capitulațiune, precând el restea cu țările, că nu permite o intervențiune esternă în Italia, întredvinț însuși „puțin” prin acea că a trimis o flotă în apele gaetanice și comandantul acestei flote admiralul Tinan comunică admiralului Persano în mod oficial, că Franca nu va permite nici odată ca Piemontul să așediază Gaeta și din partea marină; zidurile Gaetei pot fi sfărmate de pe uscat dar o blocadă de pe apă nu e permisă. Prin aceasta idea unei blocade era eschisă. Aceasta politică a lui Napoleon pare a fi caprițioasă; se pare că el a luat sub scutul seu pe Regele Neapolei contra lui Victor Emanuel cam așa cum făcuse acel grec din Ungaria, care strigă amicului seu: „ișd agyun, de ne nasyon” (Creapă-i capul, numai nu tare)! Acest caprițiu se espilcă prin aceea, că Napoleon care nu era amicul unității italiene spera că, dacă se va trăgăna așediază Gaetei și Regele nu ar deveni „emigrant”, atunci se va poté plămădi ceva ce samână a congres european, din care să iese, nu o Italie unită, ci o Italie îmbucățită în patru părți. Aceasta idee s'a zădărnicit prin Anglia.

Cavour, care sperase că a puté dispune în primăvară de o armată de 250,000 soldați, nu avea decât 100—120,000 soldați și dintre aceștia 50,000 erau ocupați la Neapole.

Trebuie să concedem că stând astfel lucrurile Cavour avea temei să accepte cu temere un atac ce amerînța din partea Austriei, dacă cumva concesiunile octoate ar amăgi pe Unguri.

Și nu se poate contesta, că în aceste concesiuni se cuprindau detașuri, care provoacă în viața națiunii ungare o schimbare cam asemenea cu aceea ce produc când deschide cineva ușa coliviei de fer înaintea leului prins; deschisătura firese nu duce afară în libertate, ci într-o colivie mai largă, mai veselă dintr-o grădină, care e izolată de câmpul libertății prin ziduri înalte. Deci nu e mirare, dacă se iviră în străinătate îdoeli, dacă sîrmanul și chinutul leu unguresc nu va fi totuși aplectat a vedé în această grădină mai largă, mai veselă un paradis față cu îngusta colivie de fer?

(Va urma.)

Coroșpondențe particulare

dela „Telegrafului Român”.

Din comitatul Hunedorei, 5 Martie. (Revoluție românească.) De când din părțile rescalate s'a umplut atmosfera cu miros de prav de pușcă, o parte dintre Germanii și Maghiarii de pe teritoriul cont. Hunedorei, de cei cu musca pe căciula, nu mai încep în frac și atilă de frica unei resoale. Ei nu mai știu ce fac, ba i-a cuprins un parocisim aproape desperat. Tot sub-stratul conversațiilor lor îl formează astăzi pe stradele și în otelele coloniei dela Pisch: rescalarea Românilor, cari, după opiniunea lor zăpăcită an să fie ajutați de Ruși (!) Temerea aceasta

febrilă, pe lângă toată asigurarea că: „unde vorbesc doi sau trei în numele meu” — al ordinilor superioare, — a prins rădăcini atât de adânci, încât încercările de-a convinge despre morbul lor nu mai au nici un efect. Spiritele iritate nu se mai pot cu nimic mulcomi, fiind că convicțiunea lor e: conspirațiune! conspirațiune! — În urmarea acestora nălucirea nebunescă a străbătut atât de departe, de nu mai ved înaintea ochilor decât: lance, Român și deșe Căsași!

E curios a cunoașe isvorul din care deduce aceste estiașii temerea nefundată și ridiculoasă. Românii când vor să mai împrașie — se înțeleg cu rezervă, — o particică din grămada cu năcașuri și grentăși să mai demit, pe lângă toată primitivitatea lor, la unele glume sarcastice, mai aruncă, cu deosebire când în societate cu ei să află câte un străin, cărui după exterior, superior lor, — i cunos defectele și temperamental, câte o glumă. — Nu de mult vreo câțiva oameni se întălniră înaintea curții unui faur și ca se și petrecă se puseră pe povesti. Intre aceștia din întâmplare se afla și un maghiar. Un român glumeț care scia cât de tare se poate întinde coarda iritabilului maghiar întreabă, void totodată a da petrecerei un avânt mai mare, pe faur, Ioane! Când găși lăncile?*) În-trebarea acestă îl electrișă pe Maghiar prin toate vinele. Nu trecu mult și Maghiarul și dispăru. Probabil că inconvenientul acesta a produs frică și temere; dar oamenii de cultură și civilisate, dacă voiesca evita a se face ridiculi să calculeze cu sânge mai rece și mai cu flegmă. Ei, dar ce se vedî? Divulgându-se gluma, cei armați de ea și morțișii că are să erumpă ceva. — E ridiculos, când unei glume pronunțate așa în vânt, de un om care nu ține seamă de ce vorbesce, i se dă o importanță atât de mare. Aceasta și încă una din cărcinimă a unui în dulce jubbilo an început a fi ilustrate cu o multime de invențiuni, care de care mai cutezate, în urma cărora superiorii coloniști, oameni dealtmintreilea de bun sfat și intelligenți, era fără ca să caute după adevărul sorgine, pe aci să se recuire miliție pentru asiguranță. În astfel de împregiurări preotul local fu provocat a îndruma pe presuntivii rescalători la ordine, și o ordine mai bună, decum să află la poporul lincisit din aceste părți, numai are păreche.

Ca apendice la celea premerse mai indigut un cas, unic în felul seu. Despre locuitorii din comuna Tompa, tot în comitatul Hunedorei, se susține că ar fi primit dela Ruși pușci (!!) Și această e de creșut, pentru că procurarea aceloră s'a putut fără dificultăți mari esopera prin navigațiunea de pe fluvial Streiu, care stă în legătură cu Rusia!!! — Aici fac să se urmeze cuvintele unui locuitoriu din numita comună, pe aci încă i-a suprins faima aceea nebună. „Știu eu, dișe locuitoriu, că de vor veni perchistorii mai întâiu cantă în grămada cu pae și apoi bine ar și face, că tot aveam de gând să o mut, dar așa las, se o mute ei!

Varietăți.

* Maj. Sa Împărăteasa și Regina Elisabeta a sosit din călătoria în Englitera Vineri în 5/17 Martie la Viena în cea mai deplină senătate. Maj. Sa împăratul, principele de coronă Rudolf și prințesa de coronă Ștefania au așteptat pe Maj. Sa împărăteasa și regina la gară. Revederea a fost foarte cordială.

* Glumele de felul acesta, ori cât de nevinovate sînt în sine, nu sînt, mai cu samă în timpuri ca cele de față, nici decum la locul lor.

* Alegeri la sinodul arhidieceșan (Continuare din Nr. 27). În cerul cl. al Agnatei s'a ales P. ases. cons. Nicolae Cristea; în cerul cl. al Brașovului P. Prot. Iosif Barac; în cerul cl. al Albei Iulie P. Prot. Alessandru Turdășan; în cerul cl. al Orăștiei P. Prot. Nicolae Popoviciu; în cerul cl. al Iliei P. Paroch Romul de Crainic; în cerul cl. al Turzii P. Titu V. Gheajă; în cerul cl. al Zărândului P. Adm. prof. George Părău; în cerul cl. al Olușului P. Prot. Vasile Roșescu; în cerul cl. al Solnocului P. Prot. Samuil Cupșa; în cerul cl. al Hategului P. Prot. Ioan Raț; în cerul cl. al Sebeșului P. Prot. Ioan Tipeșiu; în cerul cl. al Târnavei P. Adm. prot. Daniil Tamași.

* (Statute aprobate.) Ministerul reg. ung. de interne a aprobat sub Nr. 14,389 statutele reuniunii femeilor române din Abrud și giur; asemenea sub Nr. 14,409 ale reuniunii pompierilor voluntari din Săliște.

* (Împăratul Germaniei)

Wilhelm alunecând Vineri la eșiera din Academie a capătat o contusiune la cot.

* (Regina României) este pe deplin restabilă — dișe ultimul buletin — neavând trebuință decât nu multe de repaus pentru cât va timp. Publicațiunea buletinelor a încetat dela 3/15 Martie.

* (Românul: bun soldat!) Era într'un oraș, cetim în „Gaz. Trans.” din sudul Ungariei când la o masă ce s'a dat în onoarea Arhiduceiului-maresial Albrecht, care venise să inspecteze trupele veni vorb'a de bravura ce au dovedit-o trupele, române la Grivița. Arhiducele dișe, că pe dinșul aceasta atitudine nu îl suprinde de loc, căci trebuia se admită că și „Românii de dincolo vor fi tot așa de buni soldați ca și Români nostri.” La aceasta i-a respuns unul din mesenșii români: — „Românii nostri dau toresc multă recunoștință înălțime Voastre pentru frumosul testimoniu ce ați binevoit a li-lă.” — „Românii nu mi datoresc mie nimic,” replică Arhiducele; „dar eu le datoresc lor multă recunoștință căci dacă nu erau Români la Custozza nu știu de cum s'ar fi decis sorții resbelului.”

* (Convocare.) P. T. membrii Reuniunii învțătorilor români gr. or. din țeara Bârsei sînt prin aceasta invitați a lua parte la adunarea generală estraordinară care se va ține la Brașov în 19 Martie a. c. la gimnasul român. Obiectul de pertractat este intercalarea unor puncte noue în statute. Ședința adunării se va începe precis la 9 oare a. m. când se va ceti și apelul nominal. Din ședința comitetului central al reuniunii învțătorilor români gr. or. din țeara Bârsei ținută la Brașov în 5 Martie 1882.

St. Iosif,

I. Aron,

pres.

secr.

* (V. Alecsandri) se află în Bucuresci de câte-va dișe, scrie „Pop.” S'a vorbit mult despre intențiunea s'a de a pleca pentru mai mult timp în străinătate. Pare însă că dl Alecsandri n'are scopul unei călătorii prea îndelungate. Iubitul bard dela Miricesci va face credem numai o escursiune, și aceasta cu scopul de a merge la Montpelier, faimoasa localitate de unde i s'au trimis din mijlocul luminaților fit ai muselor de pretutindeni laurii talentului seu admirat de cătră toți. D. Alecsandri profită de împregiurarea, că anul acesta este adunarea plenară a tuturor membrilor ce compun societatea literară din Montpelier, spre a face cunoștință, cu iluștrii sei colegi și concurenți. Pe la începutul lui Maiu, după stilul nou, bardul român va trebui să se aște la Montpelier.

